

FORRÁSOK

A Borszékért Alapítvány és a Borszéki Polgármesteri Hivatal közérdekű lapja

XXV. évfolyam 5. szám, 2021. Május

MOST MÁR ONLINE IS LEHET
ADÓKAT FIZETNI

3.

LÉLEKMELEGÍTŐ
PÜNKÖSD

5.

PÁLYAVÁLASZTÁS

6.

ELKÉSZÜLTEK AZ ORVOSI SZOLGÁLATI LAKÁSOK

Orvosi lakások átadása / fotó: Rédei Botond

Orvosok számára épített szolgálati lakásokat Borszáken a marosvásárhelyi Studium–Prospero Alapítvány a magyarországi Nemzetpolitikai Államtitkárság és a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. támogatásával. Az ingatlan ünnepélyes átadására 2021. május 14 - én pénteken késő délután került sor.

Újabb fontos pillanatként értékelte a város életében az orvoslakások átadását Mik József, Borszék polgármestere, az esemény nyitányaként elhangzó köszöntő beszédében kiemelte, a fürdőtelepülésen egy évtizede elkezdődött fejlesztések újabb mérőföldkövének lehetünk szemtanúi.

„Borszék önkormányzata nagy hangsúlyt fektet a város fejlesztésére: fejlesztjük az egészségügyet, az oktatást, az infrastruktúrát és a turisztikai szolgáltatásokat is” –

nyomatékosított a városvezető, egyúttal megköszönve Magyarország Kormányának támogatását a város újraélesztésében.

Potápi Árpád János, Magyarország Miniszterelnökségének nemzetpolitikáért felelős államtitkára úgy fogalmazott, a szolgálati lakások építésével ahhoz szeretnének hozzájárulni, hogy az erdélyi értelmiség a szülőföldjén maradjon. „Egy olyan létesítménnyel bővült ez a város, amelyre méltán lehetnek büszkéek a helyb-

liek, hiszen a huszonegyedik század elvárásainak megfelelően, a tájhoz alkalmazkodva készült ez az épület. Reméljük, olyan orvoscsaládok költöznek majd be, akik a jövőjüket is itt képzelik el, Borszáken” – nyomatékosított az államtitkár.

Az ünnepi beszédek sorában az esemény fontosságát méltatta Bende Sándor, az RMDSZ parlamenti képviselője, illetve Tubák Nimród, az Erdélyi Rezidens Orvosok Szövetségének elnöke.

(folytatás a 2. oldalon)

(folytatás az 1. oldalról)

A felszólalok sorát Vass Levente, a Studium-Prospero Alapítvány ügyvezető elnöke, a román kormány egészségügyi államtitkára zárta. A politikus hangsúlyozta, Magyarország Nemzetpolitikai Államtitkársága és a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. példával jár elől az orvosok, művészek támogatásában, az itthon való boldogulást választó fiatal értelmiség szolgálati lakásokkal való segítségével. Hozzátette, a nemzetpolitika és a marosvásárhelyi magyar orvos- és művészképzés háttérintézménye, a Studium-Prospero Alapítvány együttműködése túlmutat a szolgálati lakásépítési projekten, számos taneszköztámogatási, kutatási és tanulmányi

ösztöndíjpályázatot sikerült közös erővel meghirdetni az elmúlt években.

Az ünnepség egyházi áldással zárult, majd a jelenlevők meglátogathatták a frissen átadott orvosi lakásokat. Az eseményen egyébként még jelen volt Brendus Réka, Magyarország Miniszterelnöksége Nemzetpolitikai Államtitkárságának főosztályvezetője, Tóth László, Magyarország Csíkszeredai Főkonzulátusának főkonzulja, Barti Tihamér, Hargita Megye Tanácsának alelnöke.

Az orvosi lakásokról röviden

A kétszintes ingatlan két orvosi lakásnak

ad helyet, és a remények szerint a hamarosan kapuit megnyitó, új kezelőbázison dolgozó szakembereknek nyújthat majd lakhatási lehetőséget.

A több mint 800 ezer lej értékű beruházás során elkészült ingatlan alapterülete 285,3 négyzetméter, teljes felülete pedig 331,2 négyzetméter. Egy hámszobás illetve egy négyszobás lakás kapott helyet, az épület saját hőközponttal rendelkezik. A nagyobb, négyszobás lakás két apartmanná alakítható, az épület padlasterében pedig további szálláshelyeket lehet kialakítani, vagy könnyűszerkezettel – igény szerint – még egy lakás létrehozható.

Rédai Botond

OLVASÓI MORFONDÍR

Végre egy kevés kellemes pillanat ebben a bezárt világban: jött a Bekecs néptáncgyűttes (ez a múlt hónapban volt). Természetesen, nem lehet kihagyni. Persze késésben vagyunk, ülünk az autóba, indulnánk – na de lihegve integet valaki. Kérde, nem vinénél el őt is az előadásra? Mondom is, hogy nem szívesen szállítok idegent a vírus miatt, na de mégis ha lehetne ... OK. Hol a maszk? – kérde. Nincs. Adok egyet, anélkül mehet gyalog. Hát mi, hisz a vírusban? – kérde. Puff ...nem tudtam, hogy ebből is vallás lett s várom a kérdést, hogy ellene mondok-e Arátnak s minden cselekedetének?

Közben felteszi a maszkot, amit adtam..., vagyis inkább felveszi a hullapózt, mármint felköti az állát, s nyomja a szöveget. Nézzek utána az interneten, világosan leírják, hogy csak találmány az egész, semmi nem igaz belőle meg hasonlóak. Meggyőződése, hogy tényleg vannak ilyen hírek, híresztelések a neten (mi nincs?) de – nem azért nem nézek pornót a neten, mert nem tudnám megkeresni, hanem azért, mert nem érdekel. Addig, amíg pillanatnyilag is Indiában nem győzik hamvasztani az elhalálozottakat, a Gangeszből halásszák a hullákat – emlékszem a képekre, melyeken a New York-i kórházak mellett parkoló hűtős kamionokban tárolták a hullákat (nem volt tárolási hely már város szinten), – addig nincs mit keressem a gondolkodás pornóját.

Tehát füstölögve érkezem az előadásra. Alig ülök le egyik szomszédom mellé, aki

sokatmondóan rám kérdez: hát te ki vagy? Értem a célzást a maszkra, amit viselek, rá is kérde – S hát, Te ki vagy? – s közben elharapom magamban a mondat végét: ki vagy, hogy nem kell a Törvényt betartanod, de gondoltam úgy járok mint a másik felvilágosulttal, akit felvettem az autóba, csak tovább rontanám a hangulatomat.

Próbálok odafigyelni az előadásra. Taps, megy a műsor s a kisördög úgy akarta, hogy körbenézzek a teremben. Abban a sorban ahol ültünk, ketten viseltük a maszkot előírás szerint. Szétnéztem diszkrétén a teremben – nagyjából 10% viselt maszkot ahogy kell, 10% egyáltalán nem viselt maszkot s a 80% -nak fel volt kötve az álla.

Veszem sorba – a 80% felkötött állal – nem vagyok orvos, szaktudásom ezen a téren mondhatni nulla – de szerintem semmi értelme felkötni az állat egy maszkkal. Szűrési határfoka nulla, hiszen a levegő szűrés nélkül jön-megy a tüdőben (habár a maszk nem a vírust szűri ki a levegőből, hanem a hordozó permetet). A maszk nem szűri ki az oxigént vagy csökkenti annak szintjét, ellenben nehezebbé teheti a légzést, mivel nagyobb erőfeszítést igényel a szuszogás. Akinek ezzel gondja van – annak valószínűleg légzési problémája van, de nem a maszk miatt.

Az 10%, aki nem hord maszkot, kell tudjanak valamit, amit mi nem, vagy nem akarunk tudomásul venni. Felsőbbrendűen, büszkén ülnek a széjükön, hiszen rájuk a Törvény nem vonatkozik (nem tudom miért

George Orwell Állatfarm-ja jutott eszembe ...). Éjjel mikor elérünk a jelzőlámpához és épp piros, de senki sincs az úton, nem kell megállni? Ha nincs vírus (ahogyan állítják), de Törvény van a maszkviselésre, nem kell hordani a maszkot? Mese, hogy koronavírusban halt meg valaki ... hát igen, az elhalálozási okok listáját az autóbalesetek vezetik, pedig olyan betegség nincs, hogy autóbaleset. Megtörténik, hogy egy autóbaleset után meghal valaki, mert a szívét átszúrta a kormány, vagy épp a járdán volt az agyvejele – és autóbaleset volt. A koronavírus se úgy öl mindig mint koronavírus, hanem hozzájárul egy szívinfarktushoz, egy szervéltelenséghez vagy bármi máshoz, aminek a vége bánat.

S végül a maradék 10%, aki viseli a maszkot, ahogy kell. Talán strébérek? Esetleg ijedősebbek? Vagy netán befolyásolhatóbbak? Nem akarom kimondani – butábbak – mindezek együttesen? Nem is tudom, talán még végig gondolom komolyabban, megszűnnek a korlátozások. Mindenesetre üzenem ennek a 10%-nak, hogy – persze szerintem – nem szégyen betartani a Törvényt, jó úgy tudni, hogy amit teszel, azzal vigyázol a melletted lévőre is, hogy megálltal a pirosnál még akkor is, ha nem volt senki az úton.

Mellesleg szeretném, ha azoknak lenne igaza, akik nem hordják a maszkot – a vírus nincs, minden rendben, az egész egy rossz álom volt, s feleslegesen tartottuk be a szabályokat. DE ...

Patka Róbert

MOST MÁR ONLINE IS LEHET ADÓKAT FIZETNI

Borszék Önkormányzata csatlakozott ahhoz az online platformhoz, amelynek segítségével otthonról, vagy munkahelyről is pillanatok alatt kifizethetők a helyi adók, illetékek és büntetések. Nincs sorban állás, nem kell személyesen bejárni a hivatalba, és a nap bármely órájában elérhető ez a szolgáltatás. Az önkormányzat honlapján egy kis útmu-

tató található.

Az országos elektronikus fizetési rendszerhez a www.ghiseul.ro oldalon férhet hozzá. Az elektronikus pénzutaláshoz bejelentkezés szükséges. A regisztráció mindössze 3 percet vesz igénybe, és nagyon egyszerű.

A részletes tájékoztató megtalálható a <https://statiuneaborsec.ro/hu> honlapon,

továbbá Borszék Város Polgármesteri Hivatalának Adó- és illetékügyi osztályát elérni e-mailen: primaria@primaria-borsec.ro, vagy telefonon a hivatal 0266 337 001-es központi számán (kérésre kapcsolják kollégánkat), illetve a 0724 244 361-es mobilszámon naponként 8-13 óra között.

Rédai Botond

ELKEZDŐDÖTT A MEZŐGAZDASÁGI ÖSSZEÍRÁS

Május közepén kezdődött és július 31-ig tart az országos szintű általános mezőgazdasági összeírás.

Ennek során a terület beazonosítására szolgáló adatokat, a földeken megtermesztett növénykultúrákat, a mezőgazdasági géparkot és a háziállatállományt listázzák, de arról is adatokat kérnek, hogy az adott gazdaság-

ban hányan dolgoznak, milyen termékeket állítanak elő, és hogy megélhetési gazdálkodást folytatnak, vagy csak saját felhasználásra termelnek.

A kérdezőbiztosok a megyei mezőgazdasági igazgatóság által láttamozott és a mezőgazdasági minisztérium által engedélyezett fényképes, sorozatszámú és pecsét-

tel ellátott igazolvánnyal rendelkeznek.

Az összegyűjtött adatokat bizalmasan kezelik, és kizárólag statisztikai célokra használják majd fel.

Kérjük a lakosságot, hogy fogadják bizalommal, és legyenek együttműködőek a számlálóbiztosokkal.

Rédai Botond

SZOMSZÉDOLÁS

Ismét kevésbé felkapott helyszínre hívlak, kedves olvasó! Meggyőződésem, hogy a tágabb szülőföld megismerése (szomszédolásunknak ez is lenne a célja) nem korlátozódhat csak a rivaldafénybe állított, agyonreklámozott turisztikai célpontokra.

Bizonyítványomat emígy megmagyarázva, látogassunk el Erzsébetvárosba (Szeben megye, Dumbrăveni). Ha a DN 14-es uton haladunk, (múlt hónapban onnan kerestük Keresdet), Meggyes előtt 21km-rel jobbra kanyarodunk (DN 142), és meg is érkeztünk Erzsébetvárosba. Valamikor szép városka lehetett – fogalmazódik meg bennem az első benyomás. Ottjártamkor kihaltnak, elhagyatottnak tűnt. 1733-ig Ebessalva néven volt ismert. (Neve onnan ered, hogy Bethlen Gábor fejedelem idején itt tartották a fejedelmi udvar vadászebeit). A várost az örmények alapították, akik a XVII. században érkeztek tömegesen Erdélybe, ahol négy település fejlődését határozták meg: Gyergyószentmiklós, Csíkszépmező, Szamosújvár (az első mérnökök által tervezett város) és Erzsébetváros. Ottlétüknek tanuja a méreteiben is impozáns, egykupolás (1927-ben villám sújtotta az egyik kupolát, azóta nem építették újra), barokk stílusú, Árpád-házi Szent Erzsébet nevére felszentelt örmény templom. Már a főútról is látszik, mintegy hívogat: lépj be, vándor! Egy vasárnap délelőtt jártam ott, hívekkel nem találkoztam, embert is keveset

Erzsébetváros, Örmény templom / fotó: Kolbert Tünde

láttam az egész városban. A templom ajtaja kitérve, nyugodtan beszéltem, szemlélődtem és morfondíroztam: ime, hogyan múlik el a világ dicsősége. Egy sokat próbált, dolgozó, okos nép hagyta örökölni Isten házát, hogy a betérő, felekezetétől függetlenül, elbeszélgethessen Istennel. A városka 6200 lakosa nemzetiségileg és vallásilag is sokszínű, köztük örmény katolikus kevesebb mint 200 lélek.

A másik jelentős épület, amely miatt idejöttünk, az Apafi kastély. Közel a templomhoz található. Leromlott, elhanyagolt, de nem menthetetlen állapotában jártam körbe, kerestem a bejáratot, ismét a dolgok és dicsőség múlandóságán merengve. Kitartásom nem volt hiábavaló, egy szintén elhanyagolt gazdasági egység (mezőgazdasági gépeket evett a rozsdá az udvarán, mely valamelyest az Apafi kastély udvarába is belemart) kapusa megnyitotta nekem a kastélyba vezető bejáratot. Szezámtáru! - csak szépen kellett kérnem. Birtokon belülre kerültem, mondhatnám. Nem sok örömem telt benne, „sehol semmi nyoma, hogy a birtok egykor az Apafiak és a Bethlenek uradalmi központja volt, hogy a kastélyt Apafi Gergely, Doboka vármegye főispánja építtette 1552 és 1567 között, hogy a későbbi építkezések során vízesárok vette körül, hogy egykor óratornya is volt, vagy, hogy itt született I. Apafi Mihály erdélyi fejedelem, és itt halt meg felesége, a szakácskönyvéről is híres Bornemissza Anna.” (egy látogató internetes bejegyzése) Semmilyen írott tájékoztatót, látogatási órarendet nem találtam, mintha sorsára hagyták volna Apafi örökségét. S porlik a kő, mállik a téglák. Marad egyelőre a fotó és az emlékezés.

Kedves olvasó, ha a Nagy-Küküllő mentén jársz, emlékezz, és ki ne hagyj Erzsébetvárost!

Kolbert Tünde

KÖSZÖNET

Borszék Város Polgármesteri Hivatala köszönetét fejezi ki annak a több mint 60 embernek akik április 24. - én a *Tavaszi nagytakarításon* részt vettek.

Újra sikerült bebizonyítanunk, hogy érdekel városunk, ott-honunk, környezetünk. Sajnálattal kell közölnünk, hogy nagyon sok zsákot sikerült megtöltenünk a nap folyamán ... Fontos lenne megértenünk, hogy életvitelünk, cselekedeteink, hatással vannak a környezetre. Ezennel megkérünk minden lakost, hogy legyünk felelősebbek a természet iránt, környezetvédő magatartást tanúsítsunk.

NYELVÉBEN ÉL „MÉG NEKI ÁLL FELJEBB”

„Ahelyett, hogy belátna a hibáját, és meghúzná magát, MÉG NEKI ÁLL FELJEBB” – halljuk néha a méltatlankodást, ha olyan emberről van szó, aki nem állt étkes léteire hangoskodni, esetleg támadólag fellépni.

Hogy a szólásunk keletkezését megértsük, népünknek egy olyan szemléletmódjára kell figyelni, amelyből több más kifejezésünk is keletkezett, és amely eleven hatóerőként él ma is nyelvhasználatunkban.

Arany János Epilógus című költeményében olvassuk:

„Láttam sok kevély fogatot [...]

Nem törődtem bennülövel,

Hetyke úrra, cifra nővel:

Hogy áll orra

Az út szélén baktatóra.”

Több példát is hozhatnánk irodalmi alkotásból, amelyek az orr állására hivatkozva fejezik ki azt, hogy valakinek tetszik, vagy nem tetszik valami.

A régi és a mai nyelvben is különösen gyakoriak azok, amelyek az orr felhúzásáról, „magasan hordásáról” szólnak. Aki

megsértődik valamiért, arra szoktuk mondanunk, hogy felhúzza az orrát; aki pedig másokkal szemben lenézően viselkedik „az magasan hordja az orrát.”

Ezek alapján – azt hiszem – érthető a szemlélet is, amelyen a „még neki áll feljebb” szólásunk alapszik. A haragot színlelő emberre mondhatták „hogy még neki áll feljebb”, azaz ő húzta feljebb az orrát.

Abból a megfigyelésből, hogy némely embernek az orra állása is mutatja bosszúságát, haragját, nemcsak szólások, hanem szavak, szójelentések is keletkeztek. Kétségtelen ugyanis, hogy az „orrol”, „megorrol” szavaink is ennek a szemléletnek a terméke. Közel áll ehhez a kifejezéshez a duzzog szavunk is, amelynek jelentése tartós haragtartás.

Haragtartással, fenyegetéssel kapcsolatos az a szólásunk is, hogy „nem teszi az ablakba”. Ha így fenyegetünk meg valakit – majd megmondom én neki a magamét, de tudom, hogy nem teszi ki az ablakba – akkor bizonyosak vagyunk benne, hogy akihez a kemény szavak szólnak, az nem fog eldicsekedni a kapott

leckével.

Ez a szólásmondás egy régi szokáson alapszik. Régen, amikor még – különösen faluhelyen – ritkaságszámba ment, hogy a csatlád levelet kapjon. Az sem volt kis dolog, ha katonának vitték el a fiút, és a messze földre került legény beszámolt a szerzett tapasztalatairól. Ilyenkor a szomszédok, ismerősök elvárták, hogy őket érdeklő hírek is legyenek a levélben. Az ilyen levelet nem lehetett azonnal a fiókba dugni, hanem ki kellett tenni az ablakba, hogy mindenki lássa, nagy öröm volt az a levél.

A jó híreket tartalmazó levelek mellett voltak olyanok is, amelyeket szomorú vagy éppen csúfságot jelentő tartalmuk miatt az emberek nem akartak megmutatni senkinek. Az ilyenekkel nem lehetett dicsekedni, nem tették ki az ablakba.

Efféle levelekre célunk manapság is, ha ezzel a szólással élünk, anélkül azonban, hogy eszünkbe jutna erre a régi, feledésbe merült szokásra gondolni.

Ballai Erzsébet

BÉRMÁLKOZÁS BORSZÉKEN

fotó: Mőga Attila

„Jöjj Szentlélek úristen,
Áraszd le ránk kegyesen
Mennyből fényességedet”

Április 23-án, (lapzártánk után) dr. Kovács Gergely érsek 35 bérmálkozóknak szolgáltatva ki a bérmálás szentségét. A világjárvány okozta korlátozások miatt egy évet csúszott egyházközségi esemény igazi ünnepet jelentett minden hívőnek. A szertartás kezdetén Fokt Antal köszöntötte az egyházmegyénket tavaly februártól vezető érseket, ezt követően Elek Ágota üdvözlő szavai következtek. Szentbeszédében a székelyudvarhelyi származású dr. Kovács Gergely elmondta, hogy először látogatott el Borszékra, de nem utoljára, valamint méltatta a hívek aktív tevékenységét. A szertartás ünnepélyességét az egyházi kórus által megszólaltatott művek emelték.

Mőga Renáta

LÉLEKMELEGÍTŐ

PÜNKÖSD

Pünkösöd, a Szentlélek kiáradása, az újrakezdés, az újjászületés lehetősége. Lesz-e idén ilyen ünnep számokra székel-magyar keresztény testvérem?

„Azt hitték eltemethetnek, de nem tudják, hogy magok vagyunk” ez a mexikói közmondás járja át az üldözött keresztényekről szóló híradásokat, hisz a kereszténységnek nem csak a kezdeti időszakában voltak vértanúi, hanem napjainkban is, egyre inkább. Megszokottá, elpuhulttá, néha megunttá tettük gyönyörű hitünket, mert elfelejtettük, hogy a mi egyházmegyénkben is sokan adták életüket, szabadságukat azért, hogy emberhez méltóan, felemelt fejjel imádkozhassunk ma, itt 2021-ben. Isten mindig gondoskodik olyan pásztorokról, akiknek juh szaguk van, különösen a szorongatás, nehézségek idején, amikor azt tapasztaljuk és érezzük, hogy senkink sincs. S ma azt látjuk, hogy mintha nem lenne igény a pásztorra, sőt egyenesen zavaró, ha terelget, s netalán ha megkülönbözteti a hamis hangot az igaztól, akkor diszkriminál, de akkor, hogyan lehet megvédeni az igaz, de gyenge bárányt a farkas vadságától, telhetetlen igényeitől? Nem akarjuk észrevenni, mert elfordítottuk tekintetünket, becsuktuk szemünket, hogy naponta temetjük saját magunkat. Amikor nincs időnk családunkra, közösségeinkre, amikor kizárjuk magunkat onnan, ahol csak másokkal együtt szólíthatjuk meg Istent úgy, „Mi Atyánk”.

Testvérek! Egyszer egy égő ház közelében ment egy kisfiú és könnyes szemekkel kérdezte a tűzoltót: „Bácsi nem elég, hogy ég a ház, maguk miért szedik szét a gerendákat?” S a tűzoltó így válaszolt, könnyebb a tüzet eloltani, ha szétszedjük a fákat. Megismétlem ezt a mondatot: könnyebb a tüzet eloltani, ha szétszedjük a fákat, gerendákat. Naponta tapasztaljuk és hallgatásunkkal, vagy megéltetésünk féltésével, ezt a rombolást egy igen kicsivel közelebb hozzuk magunkhoz, amikor elhittjük saját magunkkal, hogy az időt, az emberi kapcsolatainkat haszonnal mérjük, már nem tartó gerenda mindaz, ami minket összetartott, egyévé kovácsolt, a közös hit, az együttimádkozás, a felebarát szeretete, másokért élő önzetlen élet.

Hat évig voltam szórvány pasztorációban, ott ahol már szétszedték a nemzetünk gerendáit, ahol már dohos szaga kezd lenni az anyanyelvnek, ahol már csak a temető igazán magyar. Ezért megengedhetetlen számomra, hogy legyintsek arra, ha valaki hiányzik, ha valaki elment, ha valaki eltévedt közülünk. Mert ma az úgynevezett demokráciánkban, mert ma az úgynevezett közösségeink-

ben, alig van súlya vagy jelentősége az egy elveszítettnek, szembe a kilencvenkilencel, a többséggel, nem keressük, nem akarjuk hazahozni. Ezért nem tudok örülni annak a sikernek, annak a boldogságnak, annak az érvényesülésnek messze innen, mely költöző madárként elfelejti a hazautat. Láttál te már iskolakezdéskor kétségbeesett gyermeki szemet, aki társainak szülei között a sajátját kémleli, keresi? Akinek hiányoznak a szülei. Láttál már te csalódott, magára maradt szülői szemeket, akiket itthon felejtettek, tehetetlenségre kárhoztattak? Nem hiszem, hogy volna ezekre válaszunk csak annyi talán: könnyebb a tüzet eloltani, ha szétszedjük a fákat, gerendákat.

Találók a Biblia figyelmeztetése: „furu-lyáztunk nektek, de nem táncoltatok, siratót énekeltünk, de nem jajgattatok” (Mt 11,17). Imádkoztam értetek, hogy egyek legyetek, de ti nem akartátok. Sokszor kell éreznem és megélnem azt, hogy eltemetjük értékeinket, s nem vesszük észre, hogy mi keresztények, hogy mi magyarok, magok vagyunk. Elhalványuló fénylen pislákolnak tartóra tett lámpásaink, és vigyázó tekintetünk nem őrökdi a mieink felett. Bedeszázott és elhagyott otthonaink arról árulkodnak falvainkban, hogy hosszú időre vagy örökre felfüggesztették az újrakezdehető létet, akarva vagy akaratlanul, megszólíthatatlanná tették a közösségi életet.

Ezzel szemben, velünk szemben Isten mindig megszólítható. És ha úgy tetszik, kinyitott ablakánál megállhatunk, hogy saját magunkat megfürösszük az Ő szeretetében, mert Ő újra és újra megkérdezz bennünket, hogy fontoskodó, helyezkedő, mindig a könnyebbet kereső életedben, szeretsz te engem? És minden imádságban, minden közösségi szentmisében felemelő karjába kapaszkodunk, mint járt tanuló gyermek teszi szü-leivel és válaszoljuk: Uram te mindent tudsz, jobban ismered szívünket mint mi magunk, ismered álminkat, és tudod, ha közben ki is billen az életünk – mi szeretünk téged.

Ezért arra kérek testvérem cinikus megjegyzéseiddel, mindenkit rossznak mondó pletykáiddal, ne törd darabokra az egyet, hanem bátorítsd a jó szándékot magad körül. Nagyító alatt kell néznünk egymásban a jó szándékot. Mert rajtunk is sokszor átfut az a gondolat, hogy nekünk is sírnunk kellene otthonaink felett, miként az Úr tette Jeruzsálem felett, mert többször halljuk a harang búcsúztató hangját, mint az új élet hírüladását.

Jézus a tagadó, a helyezkedő ember, Júdás mellett mondta ki, értetek imádkozom „Legyenek mindnyájan egyek.” (Jn 17,21). Ő

jól tudja, hogy életünk sokszor botladozik, hogy újrakezdéseink a régi énünk fényezése, de mégis közziklának nevezi az érte lelkesedő hitet.

„Azt hitték eltemethetnek, de nem tudják, hogy magok vagyunk”

A mi egünkön egy fecske is tavaszt hozhat, megújulást, mert magok vagyunk magyarságunkban és kereszténységünkben – mert Jézus értünk is imádkozik. Ezért ha valaki melletted úgy él, mintha eltemette volna saját magát, értékeit, mondd el neki, mondd meg neki, magok vagyunk, és odafigyeléssel, szeretettel, adj számára az esővízhez hasonlóan életrehívást, életbentartást.

A szívünkkel kellene figyelnünk, mert a szív mindig arra figyel, ami összeköt bennünket, nem arra, ami szétválaszt. Mondhatnánk régi szavunkkal, hogy itt szülőföldünkön szíves emberek vannak, egy olyan világban, ahol önmagunkért végzett munka és futás némaságra ítélte szívünk hangját. Elhitték velünk, hogy csak az létezik, ami látványos és az egész életnek szolgálnia kell ezt a látszatot. Ezért mondom, hogy ma a másik emberhez való odafordulás csoda, mert ez érezhetővé teheti az egység, a valódi élet értékét. Mert az egység, mert a valódi élet értékeit nem lehet megvásárolni, nem lehet megvásárolni a baráti kézfogást, valakinek a szeretetét.

Az élet újjá alkotható, azért nem mindegy, hogy bele nyugszom-e, hogy temetik értékeimet, vagy életet árasztok magam köré. Mert az Istenben kapaszkodó ember az élet sója, a világ világossága és szétrombolt egységünk itt születik újjá, mert együtt, mert közösen kapaszkodunk. Nem kell belőle sok, nem kell számolnunk, hogy hányan vagyunk itt, mert képesek vagyunk ennyien is magunk körül megváltoztatni a világot.

József Attila így ír Tanítások című versében:

„Lesznek, akik majd kinevetnek.

Ti ne hallgassatok azokra.

Olyanok ők, mint a cserepes

Urasági kastély gyermekei:

Nevetik a durvaorrú parasztot,

Mikor trágás szekerén elindul,

Hogy kenyérré kovászolja a földet.”

Úgy világítsatok, hogy tetteiteket látva dicsőítsék Atyátokat. De mindketten tudjuk, elvehetnek mindent, s ha mind el is megyünk, te akkor is anyám, én akkor is gyermekem.

Elvehetnek mindent, mind elmehetünk, a szülőföld akkor is szülőföld, az Isten akkor is Isten, és az emberi élet értéke akkor is csak a közösségben, az egységben valósulhat meg. „Azt hitték eltemethetnek, de nem tudják, hogy magok vagyunk” Áldott Pünkösödöt.

PÁLYAVÁLASZTÁS

A 7. vagy 8. osztályos diákban felvetődött már a kérdés: hogyan tovább? A jó pálya- és iskolaválasztás hosszú időre befolyásolhatja az életedet. A középiskola hatással van a későbbi munkaerő-piaci helyzetedre és az életpályádra is; ezért fontos tudatosan végiggondolni, jó döntést hozni.

Mit is kell figyelembe venni a megfelelő szakma és iskola megválasztásánál?

Maga a pályaorientáció egy folyamat, ami lehetővé teszi, hogy az életed bármely pontján, bármilyen életkorban felmérj és megismerd igényeidet, készségeidet, képességeidet és érdeklődésedet annak érdekében, hogy a továbbtanulással és a későbbi elhelyezkedéssel, foglalkoztatással kapcsolatban a lehető legjobb döntést tudd meghozni oly módon, hogy a lehetőségek és a valóság, valamint az elképzelések és a realitások összhangba kerüljenek.

Mi kell a jó pályaorientációhoz?

1. Önismeret

A diákok többsége hosszú hónapokig, évekig gondolkodik azon, hogy milyen szakmát, pályát válasszon. Utánanézz, melyek azok az állások, amelyekkel sikeres lehet, és kiválasztja azt a foglalkozást, amelyről úgy gondolja, álmai hivatásává válhat.

Aztán akcióba lendül: kiválasztja a megfelelő középiskolát, esetleg már kiszemeli a főiskolát, egyetemet is.

Amikor pályát választunk, fontos, hogy reális önismerettel rendelkezünk. Bár amikor a számunkra szimpatikus foglalkozásokon gondolkodunk, ösztönösen is azok felé húzunk, amelyek végzéséhez természetes, velünk született képességekkel is rendelkezünk. Azonban gyakran előfordul az is, hogy a kor divatszakmái teljesen más irányba csábítanak el, mint amerre ösz-

tönösen is mozdulnánk.

A fiatalok többsége sokszor külső hatásra – a szülők, az ismerősök példái és a média által sugallt kép alapján – választ pályát, pedig hosszú távon csak a belső indíttatás és az érdeklődés okoz elégedettséget és tartja szakmájukban a dolgozó embereket.

1.2 Miért is fontos önmagunk ismerete a pályaválasztásnál?

A pályaválasztás, pályaépítés során egyaránt figyelembe vesszük a megélhetés és az önmegvalósítás iránti vágyunkat. Mindkettő fontos, hisz nem választhatsz olyan pályát, ami nem teszi lehetővé önmagad és (leendő) családod fenntartását, de hosszútávon az olyan választás is káros lehet, ami személyiségedet nem hagyja kibontakozni.

Ahhoz, hogy olyan pályát, foglalkozást válassz, amelyben később sikeres lehetsz, és amely később a mindennapok során is örömet okoz, fontos, hogy figyelembe vedd saját tulajdonságaidat és az egyes foglalkozások, szakmacsoportok jellemzőit.

- Ki vagyok? Milyen vagyok?
- Mi az, amiben jó vagyok? Mit tudok jól csinálni?

Például ha nagyon jó a kézügyesség, kacérkodhatsz a művészeti pályákkal, de ha emellett még matematikából és fizikából is ügyes vagy, tanulhatsz akár építésztechnológusnak is. Beszéljessz szüleid, barátaid, kérd tanáraid, osztályfőnököd segítségét. Ők ismernek és tükröt tarthatnak eléd.

2. Pályaismeret

A jó pályaválasztás feltétele a pályaismeret, ami az egyes pályák leglényegesebb követelményeinek ismeretét jelenti, annak érdekében, hogy a képességeid, tudásod és a választott pálya megfeleltethető legyenek

egymásnak. Itt fontos megemlítenünk az egyes szakmák profilját, ami az egyes foglalkozásokról nyújt részletes információkat. A leírásokból kiderül, hogy milyen tantárgyakból szükséges jól teljesítened, ha az adott szakmát választod, milyen iskolát kell elvégezned a szakma gyakorlásához, illetve milyen tevékenységeket, feladatokat látnak el az adott szakmában dolgozó szakemberek, milyen körülmények között dolgoznak. Sokat segíthetnek a foglalkozásbemutató filmek és foglalkozásleírások.

3. Munkaerőpiac ismerete

Mi is az a munkaerőpiac? Egyfajta virtuális tér, ami a munkaerő adásvételével kapcsolatos viszonyok összességét jelenti: a munkát kereső emberek alkotják a kínálatot, vagyis ők az eladók, míg a munkaadók a kereslet, vagyis ők a vevők. Ha egy adott szakmában nagy a kínálat, az eredményezhet munkanélküliséget, vagy a munkabér csökkenését. Ellenben ha kicsi a kínálat, a munkaadók oldaláról viszont nagy a kereslet, az kedvezően hat a várható munkabérre.

3.1 Miért fontos, hogy ismerd a munkaerő-piacot?

Mert ha ismered a keresletet-kínálatot, akkor tudod, hogy miből van hiány, és ott jó esélyeid vannak az elhelyezkedésre, vagy ha ismered egy adott szakmában a várható bérek nagyságát, abból megtudhatod, hogy olyan színvonalon tudsz-e élni, amelyet elképzeltél. A munkaerő-kereslet és kínálat felismerése alapvető fontosságú, nem csak a jelenlegi pályaválasztásodnál, hanem egész életed során, hiszen ennek megfelelően többször változtathatsz a kereslethez, igényekhez alkalmazkodva.

Kovács J.

KOCKÁS LILIOM (LALEAUA PESTRIȚĂ)

BORSZÉKEN

A tavaly találkoztam vele először. Egyetlen példány volt a hírnöke ennek a nagyon szép tavaszi vadvirágnak. Türelmetlenül vártam az idei tavaszt, hogy lássam, láthatom-e még ezt a gyönyörű vadvirágot. Szerencsém volt, mert két helyen is találkoztam vele. A tavalyi helyén továbbra is egyedül állt, de a másik élőhelyen négy gyönyörű példányt találtam. Utánaolvastam, Magyarországon 1993-ban az év virága volt, védett virág. 10-25 cm magasra nő, harang alakú, bókoló. Virága 3-5 cm-es, bíbor vagy rózsaszínű. A lepellevél sakktablaszerű barnászörös foltokban

tarkítja. Talán ezért nevezik sakkvirágnak is. A szakirodalom Mocsári kotolikumnak nevezi, *Fritillaria meleagris*. Amint a nevéből is kitűnik, a nedves helyeket szereti, mocsári növény. Romániában sebezhető státuszban van, ezért gyűjtése tilos. 2-3 hétig virágzik. Május elején láttam az első példányt, 10-én a másik négyet. Mérgező növény, ezért sem tanácsos fogdosni. Egyedisége miatt helyi védettséget igényel. Mindkét helyen készítettem fotót. Arra kérjük olvasóinkat is, hogy érjék be ezzel az élménnyel.

Farkas Aladár

KÖNYVSAROK

TRIANONRA EMLÉKEZVE KÉPZŐMŰVÉSZETI ALBUM: SORSUNK

F & F INTERNATIONAL KFT. GYERGYÓSZENTMIKLÓS 2020

A gyergyóalfalvi Sövér Elek Alapítvány rendszeresen szervez alkotótábort. Már túl vannak a 15. hasonló tábor szervezésén. Jeles művészek vesznek részt, akik alkotásaikkal gazdagítják az alapítvány műgyűjteményét. Az alkotásokból kiadványok is születtek, születnek. Ilyen a jelenlegi album is. Az album lapozása közben megismerkedhetünk festőművészekkel, szobrászokkal, textilművészekkel, illetve grafikusokkal, keramikusokkal. De voltak jelmez- és díszlettervezők, restaurátorok, illusztrátorok és bábkészítők is a táborlakók, alkotók között. Banner Zoltán, művészettörténész méltatja Gál Mihályt, a 2005-ben induló Vadárvácska Alkotótábor kezdeményezőjét, házigazdáját. Nagy Miklós Kund, művészeti író, sorjázza a településeket, ahonnan érkeztek a művészek: Brassó, Csíkszereda, Gyergyószentmiklós, Kézdivásárhely, Kolozsvár, Nagyvárad, Sepsiszentgyörgy, Székelyudvarhely, illetve Magyarország. De nem feledkezik meg a gyergyóalfalvi születésű Márton Árpádról, Balázs Józsefről, Kiss Leventéről. A közel száz

alkotásból, ami a kötetben szerepel, kiemel néhányat: A Szent Korona országai (Miholcsa József), Maradunk (Balázs József), Madéfalvi

veszedelem (Barabás Éva), Életfa-Gyászfa (Csutak Levente), Autonómia-törekvés (Ferencz Ernő).

Gáll Szabolcs, Gyergyóalfalu polgármestere a magyarok világsikereit sorolja, amellyel beírták nevüket a világ nagykönyvébe. Gál Mihály, a Sövér Elek Alapítvány elnöke köszönetét fejezi ki a művészeknek a csodálatos alkotásokért, amelyekkel gazdagítják a Székelyföldet, Erdélyt és a magyar kultúrát.

Gyergyóalfalu valóban kiemelkedik nemcsak a gyergyói, de a székelyföldi települések közül is a tehetséges és termékeny alkotókkal. A kötetben a fent említett nagyokon kívül ott találjuk Brassai Nagy Zsuzsanna (1954) textilművészt, Gáll Szakács Eszter iparművészt, Horváth Levente festőművészt, Kőrösi Antal szobrászt, restaurátort, Sajgó Ilona (1950) textilművészt és Vargyas Ildikó képzőművészt, keramikust.

A 208 oldalas album 57 képzőművészt ismertet és szebbnél szebb alkotásokat találunk. Érdemes lapozgatni, igazi felüdülést jelent.

Farkas Aladár

JUNG CHANG: VADHATYÚK

Ez a 30 nyelvre lefordított, 10 millió példányban elkelt sikerkönyv három generáció életét meséli el: az író, édesanyja és nagyanyja élettörténetét a XX. század politikailag zavaros, háborúkkal tarkított Kínájában. A művön keresztül nagyon sokat megtudunk az emberek mindennapi életéről, a második kínai-japán háború és az azt követő polgárháborús időszak, valamint Mao Ce-tung rémuralmáról.

Úgy ismerhetjük meg Kína huszadik századi történelmét, hogy valóságosan, egy igaz történet, családrege keretein belül, ferdítések nélkül, a külföldiek számára cicomázatlan változatát kapjuk. Kínában sok változás történt az elmúlt évtizedekben, de ami érdekes, hogy a könyv a mai napig tiltólistán van. Egy kalózkidása közkezen forog, de még ebből is kivágtak bizonyos, Mao Ce-tungra vonatkozó megjegyzéseket.

A narrátor főhős maga Jung Chang, aki nagyanyja, édesanyja és a saját történetén keresztül mutatja be a XX. századi kínai történelmet. Hú maradvány a kronológiai sorrendhez, elsőként a század legelején született nagymama, Yu-fang életét ismerjük meg: hogyan lesz egy tábornok ágyasfelesége,

majd egy sikeres orvos felesége. Ennek a szakasznak az értéke abban rejlik, hogy bepilantást nyerhetünk olyan kínai tradíciókba, amelyek a mi civilizációnkban nem hogy nem elterjedtek, de egyenesen mehökkentőek. S itt első sorban a lábelkötözést említeném: Yu-fang lábát két éves korában kötözték el, annak érdekében, hogy lábfeje ne nőjön nagyra, ugyanis azt tartották, hogy az apró láb rendkívül erotikus, s amikor egy lány férjhez ment, elsőként a lábát nézték meg, mert ha a mérete nem volt megfelelő, az szégyent jelentett a vőlegényre nézve. Emiatt aztán a nőknek szinte egész életükben hordaniuk kellett a pólyát, s többször el kellett törni a lábközépcsontjukat, hogy a növekedést megakadályozzák. Ilyen és ehhez hasonló szokásokat ismerhetünk meg a regényből.

A regény hiteles betekintést nyújt a hatalmi, politikai káoszba, amely Kínát uralta. Mehökkentő és borzasztó, ahogy ideológiák, beteges ámokfutó vezetők emberek millióit pusztítottak el éhínséggel, kegyetlenségekkel. Több ilyen szociális-politikai programot ismerünk meg a regényt olvasva, ilyenek például a „nagy ugrás” vagy a „kulturális forradalom”. A nagy ugrás során acélt

kellett termelni minél többet, mindenáron, mindenkinek. Emiatt sajnos nagyon hamar hatalmas éhínség alakult ki, mert nem volt, aki az élelmiszert előállítsa. A kulturális forradalom során fiatalokat, serdülőket fanatizáltak, ezekből csoportokat hoztak létre, és hatalommal ruházták fel őket. Rengeteg volt a kegyetlenkedés, senki sem ellenőrizte őket. A kulturális forradalom égisze alatt számos értékes műemléket leromboltak, könyveket égettek, műalkotásokat semmisítettek meg, s általában igyekeztek radikális módszerekkel megszabadulni az évezredek kínai történelem kulturális örökségétől.

Igen furcsa számunkra elképzelni, hogy a legtöbb kínai, a gondosan felépített személyi kultusznak köszönhetően, ma is pozitív véleményekkel van Mao elnökről.

Mivel a regény memoár, így nem száraz történelmi tényekként ismerjük meg a történeteket, hanem a túlélő megrendítő elbeszélései alapján.

A könyv kölcsönözhető a Kemenitzky Antal Városi Könyvtárból. Sok szeretettel várjuk olvasóinkat.

Kiss Éva, könyvtáros

MESÉLŐ MÚLT

AUTOMOBILON BORSZÉKRE

1900. körül még váltott lovakkal, kiteve az időjárás viszonyosságainak, egész napba került az út Szászrégentől Borszékig. 1902-ben vezették be Szászrégen és Borszék között a kényelmesebbek és gyorsabb automobil-társas kocsikat a „Budapesti Társas-kocsi Közlekedési Vállalat” elhatározásából.

1906-tól már Dédától lehetett ezen a modern közlekedési eszközön Borszékra jutni. A gépéssel (sofőr) együtt 9 ülés volt a hatalmas járművön: 3 hátsó, 2 oldalülés, 2 szemben és 2 elöl. Akár a reggeli, akár a déli vonattal ért az utas Dédára, készen várta az automobil és nagyobb gyorsasággal haladt kitűzött célja, a szép Borszék felé. Az utazás mindössze 2 órát tartott. Egy ülés ára 16 korona volt, ezzel szemben a lovas kocsiban is 14 korona volt a hátsó ülés ára.

1910-től már csak Maroshévíztől lehetett automobilon vagy omnibuszon közlekedni, igaz az előbbi 1 óra alatt ért Borszékra, míg az utóbbi 4 órát tett meg.

1922. szeptember végén a Borszék melletti hegyek egy szerpentin útján álarcos rabló támadott meg és rabolt ki egy 50 tagból álló turista társaságot. A vakmerő támadást úgy intézte, hogy a védekezésre a turistáknak nem maradt idejük, a rabolt értékekkel azután elmenekült. Ezu-

tán a környékről kisebb-nagyobb rabló támadásokról érkeztek jelentések a bukaresti rendőrfőnökséghez, ahonnan nagy készenléttel vonultak ki és valóságos hajtóvadászatot rendeztek Borszék környékén a bujdosó rablóra, akit sikerült is elfogni. Amikor a vallatásnál megállapították személyazonosságát, kiderült, hogy Bleneş Stefan a neve, orvostanhallgató, a környék leggazdagabb földbirtokosának fia. Amikor apját az elfogatásról értesítették, elkéseredetten kijelentette, hogy hogy neki ilyen nevű fia nincs, de még ha lenne is, tízezer lejt ad annak a csendőrnök, aki agyonlövi őt.

1926. júl.7-én a Borszék és Maroshévíz között kígyózó úton este, egy négy tagból álló rablóbanda, egymás után öt-hat automobilt tartóztatott fel, kirabolva a gépkocsikon ülő utasokat. A banditák közül három csendőr-ruhába voltak öltözve, mindenfelé elvágták a környéken a telefonvezetékeket, úgyhogy segítséget sem lehetett kérni. A rablók egész éjfélig garázdálkodtak szabadon, amikor maguk is felültek az utolsó feltartóztatott automobilon, magukkal hurcolva annak egyik utasát és a sofőrt arra kényszerítették, hogy maradjon a kormány mellett, és Bélbor község felé vigye őket, amelyen keresztül azután el is tűntek a Regát irányában.

1931. aug. elején Ambrus Piroska tanítónő automobilon indult sofőrével Borszékra, de alig hagyták el a települést, két útonálló ugrott eléjük, és revolverrel arra kényszerítették őket, hogy vigyék őket Marosvásárhelyre. A tanítónő több ízben kiáltani próbált a járókelőknek, de durván megfenyegették, hogy az életével játszik, ha még egyszer megpróbálja. Maroshévízen a benzinkúton, tankolás közben segítségért kiáltott, de csak újabb két potyautas lett az eredménye. Végül Marosvásárhely előtt az egyik vasúti átjárónál a megállott kocsiból kiugrottak és eltűntek. A csendőröknek nem sikerült a mai napig a nyomára akadniuk a revolveres potyautasoknak.

Pethő Csongor

SZELEKTÍV HULLADÉKGYŰJTÉS KAPURÓL
KAPURA: 2021. június 21. hétfő.

ANYAKÖNYVI HÍREK

Születés:

Mazai Dávid - Olivér 2021.04.27

Elhalálozás:

Gál Bernadette-Beáta

1990.01.26 - 2021.05.18

Vild Károly

1933.01.22-2021.05.18

Gábor Margareta

1939.12.20 - 2021.05.06

Iszlai Barna

1951.07.01-2021.04.30

Kassai László

1925.05.26 - 2021.05.28

SAKK VODA COSTELLE

Az áprilisi számban megjelent feladvány megoldása:

1Bd6+-Kxe5

2Hf7+-Kf5

3g4#

Megoldás: Vodă Costel

Új feladvány!

A mellékelt ábrán egy sakk diagrammát mutatunk be. A sakk kedvelőit arra kérjük, hogy oldják meg a feladatot, majd a megoldást küldjék el a turism.borsec@gmail.com e-mail címre. A megoldást a következő számban közöljük.

A fehér lép. Matt 2 lépésből.

VICC

Józsai az anyósát rakta ki a gyümölcsösbe madárijesztőnek. A seregélyek még a tavalyi termést is visszahozták!

Közeadta: Veres Alpár

BORSZÉKI POLGÁRMESTERI HIVATAL

Str. Carpați, nr. 6/A

ISSN 1224 - 1709

Felelős szerkesztő: Moga Renáta

Szerkesztőség: Ballai Erzsébet, Farkas Aladár, Fazakas Emese, Fazakas Mihály Emese, Ferency József, Kolbert Tünde, Kovács Júlia, Márton József, Pethő Csongor, Rédei Botond

Számítógépes szerkesztés: Moga Attila

Nyomda: F&F INTERNATIONAL - Gyergyószentmiklós

A cikkek tartalmáért az aláíró személy a felelős.